

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Korhatár a törvényekben.

K. Nagy Sándor ny. táblabíró.

Soha nem tudhatja előre az ember, hogy maga vagy családja milyen körülmények közé kerül s milyen ismereteknek vagy tudásnak veheti hasznát. Az általános tájékozódás sokszor kisegít bennünket a zavarból és helyes utra tereli s megmutatja a kellő irányt. Sokszor ki lehet kerülni az akadályokat, ha meg vannak azok jelölve.

A törvényben bizonyos *korhatárok* vannak megjelölve, a melyek jogokat vagy kötelességeket szabnak az emberre, vagy mentesítenek a kötelességek némelyike alól.

Jó ezt tudni mindenkinek, hogy kellő időben tájékozódjék, vagy tájékoztathasson másokat.

A mi törvényeink nagyon felszaporodtak, kivált az utóbbi időkben. Ezeknek nagy tömkelege még a *korhatár* tekintetében sem alkalmas arra, hogy ily szűk keretben mindenre ki lehessen terjeszkedni. Azért itt meg kell elégednem azzal, hogy kikapkodjam annak a gyakorlati életben előforduló nevezetesebb részeit s csak ezeket ismertessem.

Azt óhajtom, hogy mindenki könnyen rátaláljon arra, a mit keres. Épen azért leghelyesebbnek gondoltam, hogy a bizonyos dolgok, ügyek vagy intézmények betűsoros rendjében állítsam össze ezt a rövid kivonatot s ne térjek ki — a hol nem feltétlenül szükséges — annak magyarázatára, hogy miért kellett a korhatárokat így, vagy amúgy megállapítani. Csupán rámutatok, hogy egyes esetekben hogyan vannak kijelölve a határok, melyeket mulasztás nélkül átlépni nem szabad, vagy a hol a kötelességek vagy jogok kezdődnek s a melyeken túl már a terhek megszűnnek.

Lássuk ezeket betűsoros rendben:

Adófizetési kötelezettség — a személy után a 16. életével kezdődik. A házalók 16. éven aluli családtagjai nem tekintenek segédeknek. Azok a családtagok, a kik életüknek 16. évét még be nem töltötték: kereseti adó alá nem tartoznak.

Állampolgárságot csak rendelkezési képességgel bíró külföldi nyerhet. Az állampolgárságból a 17. évét be-

töltött egyén csak törvényhatósági bizonyítvány alapján nyerhet elbocsátási engedélyt.

Atyai hatalom alatt áll a gyermek nagykorúságra jutásáig vagy nagykorusításáig.

Áttérés esetében a 7. évet még be nem töltött gyermek követi a szülője vallását, de a 7. év betöltése után már a szülők áttérése esetében is előbbi vallásukban maradnak, egészen 18. évük betöltéséig, kivéve a férjhezment; fiatalabb lányokat, a mikor vallásukat szabadon választhatják, illetőleg áttérhetnek, a férjhezment lányok 18. éven alul is.

Bába-tanfolyamra 20. éven aluli és 40. éven felüli nőket nem vesznek fel.

Betegápolási költséget a 7. évet meg nem haladott talált gyermek után az állam fizet.

Biróvá választható községben a 24. évet betöltött községi választó.

Bizottsági tag lehet a köztörvényhatóságnál, a ki életének 24. évét betöltötte s gondnokság alatt nem áll.

Büntető ügyekben:

A 12. évet meg nem haladott gyermek ellen sem vád nem emelhető, sem bünvádi eljárás nem indítható. Azonban megfenyítés végett átadható a házi fegyelem gyakorlására jogosított egyénnek, vagy az iskolai hatóságnak, mely utóbbi nemcsak megdorgálhatja, hanem iskolai fenyítéssel s iskolai elzárással fenyítheti, esetleg a gyermekmenhelybe szállítható.

(Hajdan Szent-László király idejében még a 10 éves gyermeket is büntették, még pedig szolgaságra vetették atyja bűnéért, míg aztán később Kálmán király úgy rendelkezett, hogy csak a 15. évet betöltött gyermek büntethető.)

a 12. éven alul levő bűnöző gyermekre szükséges intézkedéseket a fiatalkoruak bírója teszi meg;

12 éven aluli olyan gyermekekért, a kik a vasuti sínekre köveket raknak, a vasuti átjárók korlátait felnyitják vagy beteszik, a vasuti jelzőket megfordítják, a vonatot kövel dobálják: azok a szülők, rokonok, gyámok vagy felügyelők bűnhődnek, a kiknek gondjára vannak bízva a gyermekek és pedig elzárásra is átváltoztat-

Hegedűt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd-utca 5. — Gyára: Öntőház-utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becserélése. — Árjegyzék minden hangszerről külön küldetik.

ható pénzbüntetéssel, a kellő felügyelet elmulasztásáért;

a 12. évet meghaladott, de 18. évét be nem töltött egyén nem vonható büntetőjogi felelősségre, ha a büntetethetőség felismeréséhez szükséges értelmi és erkölcsi fejlettsége nem volt meg, azonban házi felügyelet alatt tartása, vagy házi vagy iskolai fenytése elrendelhető, esetleg javítóintézetbe is küldhető;

a 12—18. év közötti egyének halállal, fegyházzal, vagy börtönnel nem büntethetők. Legszigorubb büntetésük a fogház, mely azonban 15. évig is terjedhet;

a 14. évet be nem töltött gyermeknek nyilvános helyen lerészegítése kihágást képez;

a 14. évet be nem töltött gyermeknek elrablása büntettet képez;

a 14. éven aluli leánynyal való nemi közösülés a megfertőztetés büntettét képezi, a leány beleegyezése esetében is;

a 14. évet tul nem haladott leánynak saját beleegyezésével a szülője, felügyelője akarata ellenére a felügyelet alól elvívése vagy letartóztatása: a személyes szabadság megsértésének vétségét képezi;

a 14. évet még be nem töltött tanu bűnügyben meg nem eskethető, habár a tanu kihallgatása nincs életkorhoz kötve, úgy, hogy néha 6—7 éves gyermeket is szoktak tanuként kihallgatni;

a 14. évüket túlhaladott egyéneknek három tagnál nagyobb számban ugyanazon helyen együttes koldulása — még akkor is, ha külön-külön van koldulási engedélyük — kihágást képez;

a 15. évét — a cselekmény elkövetésekor — be nem töltött gyermek fegyházzal csak a legszigorubb esetekben büntethető;

a 15. éven tul levő kiskoru — ha vagyona vagy keresete van — pénzbüntetéssel is büntethető;

a 16. éven alul levő gyermeknek csavarogni engedéséért a szülők, gyámok, gondnokok vagy felügyelők kihágásért bünhődnek;

a 16. éven aluli gyermeknek koldulásra biztatása, koldulni küldése vagy koldulás czéljára másnak rendelkezésére bocsátása által a szülők, gyámok vagy felügyelők kihágást követnek el;

a 16. évet tul nem haladott vádlott részére a rendes főtárgyalásra hivatalból kell védőt rendelni;

a 16. évet be nem töltött kiskoru sérelmére elkövetett bűncselekményért csak törvényes képviselője emelhet vádat;

a 16. évet túlhaladott kiskoru sértett maga is emelhet vádat, azonban a kiskoru vagyona ellen irányzott büntettek és vétségek esetében az indítványt csak tör-

vényes képviselője terjesztheti élő, kivéven azt az esetet, mikor ezeket a bűncselekményeket a törvényes képviselője követte el, mert ekkor hivatalból indítandó meg a bűnvádi eljárás;

a 18. éven alul levő fiatalok erkölcsi romlásának vagy züllésének megakadályozására sürgős esetekben a fiatalok bírása teszi meg az óvó és védő intézkedéseket;

a 18. évet még be nem töltött fiatalok részére a fiatalok bírósága előtt tartott tárgyalásra védő rendelhető, azonban a «fiatalok törvényszéki tanácsa» előtt a tárgyalás védő nélkül nem tartható meg;

a 18. éven aluli vádlottnak esküdtsek előtti tárgyalása esetében (a mikor t. i. a felnőttekkel van egy ügyben) külön kérdést kell feltenni az esküdtekhez arra nézve, hogy birt-e az elkövetés idejében oly értelmi és erkölcsi fejlettséggel, hogy tettéért büntetőjogilag felelősségre vonható?

a 18. évet be nem töltött egyének törvény ellenére más vallásfelekezethez felvétele elzárással és pénzbüntetéssel büntetendő kihágást képez;

a 18. évet betöltött, de 20. évét még meg nem haladott egyén halállal vagy életfogytig tartó fegyházzal nem büntethető, hanem csak fogházzal;

a 18—21. év között levő elítéltek fogházbüntetésüket a fiatalok fogházában töltik ki;

a 20. évet még be nem töltött nőnek nemi közösülés vagy fajtalanság czéljára más részére szándékosan megszerzése, vagy az erre való törekvés: kerítés vétségét képezi;

21. éven tul a fiatalok javító nevelése nem tarthat;

21. évét betöltött elítéltet a fiatalok fogházában tartani nem lehet.

Cseléd tanköteles (6—12. év) gyermekeknek iskolába járatásáról a gazda tartozik gondoskodni, valamint arról is, hogy azok olyan időben és olyan munkanemekre ne alkalmazzassanak, melyek testi kifejlődésüket vagy növelésüket akadályozzák, vagy veszélyeztetnék.

Gazdasági cselédnek nem fogadható fel, a ki életének 12. évét be nem töltötte.

Csendőrséghez 20 éven aluli és 40 éven felüli egyén nem vétetik fel.

Dajkaságba fogadott 7 éven aluli gyermek megbetegedése esetén azonnal orvosi segítséget kell igénybe venni.

Dajkák a menedékházhoz, vagy nyári gyermekmenedékházhoz kiképzés végett csak a 18. év betöltése után és a 40. év betöltése előtt jelentkezhetnek.

Elhagyott gyermeknek csak 15 éves koráig tekinthető a lelencz, elhagyottnak nyilvánított, hatósági gon-

Csúz, Rheuma, Köszvény

amely sok ezer hálairat és orvosi vélemény szerint biztos hatásu háziszser. — Eredeti tégly ára háboru idejére 4.— kor.

Egyedüli készítő: Szenthe Lajos Patrona Hungariæ gyógyszerháza, Budapest, Damjanich-utca 2. szám.

esetén próbálja meg a világhirű erősített **CAPCINE (Paprika)** kenőcsöt

Zsákmányolt olasz ágyú szállítása.

dozásra szorult, hozzátartozói által el nem tarthatott gyermek.

Elöljáróvá választható községben a községi választási joggal bíró 24 éves honpolgár, kivéve a lelkészt, tanítót, állami és megyei hivatalnokot. De a ki a 24. évét be nem töltötte, még nagykorúsítás esetén sem választható meg.

Erdőőri szakiskolába csak a 17. évüket betöltött, de 25. évüket el nem ért egyének léphetnek, kivéve a tanusítványos katonai altiszteket, a kik 28. éves korukig folyamodhatnak felvételért.

Esküdtszéki esküdt nem lehet senki 26. életévének betöltése előtt és 70. évének betöltése után.

Esküre nem bocsátható az a tanu, a ki életének 14. évét be nem töltötte.

Fémiparisiskolába a 12. éven aluli gyermeket nem veszik fel.

Folyamfelügyelői állásra azok pályázhatnak, a kik életüknek 40. évét még nem töltötték be.

Földműves iskolába a 17. év betöltése után lehet belépni.

Gépjárművezetőket előkészítő tanfolyamon rendszeres hallgatók a 18. évet már túlhaladt egyének jelentkezhetnek.

Gépkezelő és gőzkazán futó-tanfolyamra az állami felsőiparisiskolába a 18. éven aluliakat nem veszik fel. Ugyancsak 18. év betöltése szükséges a gőzmozdony-tanfolyamra is.

Gyámság alá helyeztetnek azok a kiskorúak, a kik atyai hatalom alatt nem állanak, tehát a 24. évet be nem töltött árvák nagykorúságra jutásukig, 24 éven aluliak gyámok nem lehetnek.

Gyámságot és gondnokságot viselni nem tartoznak azok, a kik 60. életévüket már betöltötték. Ha a gyám intézkedéseivel a 16. évet betöltött gyámolt egyet nem értene: a gyámhatóság határoz. A 18. évet még be nem töltött kiskorú fiú vagy a 16. évet még be nem töltött kiskorú leány házasságára nézve a gyámhatóság jóváhagyása kérendő ki.

Gyári munkásokul a 10 éven aluli gyermekeket épen nem, a 10 évet meghaladott, de a 12. évet még el nem ért gyermekeket csak az iparhatóság engedélyével szabad felvenni. A 12. éves kort meghaladó, de 14. évet még el nem ért gyermekek naponként csak 8 óra hosszát foglalkoztathatók, a 14—16 évesek pedig naponként csak 10 órai munkaidőre alkalmazhatók. A 16. évet még be nem töltött munkások éjjeli munkára, azaz este 9 órától reggeli 5 óráig általában nem alkalmazhatók, oly iparágaknál azonban, melyek üzése éjjeli munka nélkül fennakadást szenvedne, az iparhatóság megengedheti, hogy a 16. éven aluli, de 14 évesnél nem fiatalabbak legfeljebb 6 órát éjjeli munkában

dolgozzanak. A 16. évet be nem töltött gyári munkások vagy épen nem, vagy csak bizonyos feltételek mellett alkalmazhatók azon iparágakhoz tartozó gyárakban, melyek egészségteleneknek, vagy veszélyeseknek nyilvánítottak.

Gyermekekbiróság intézkedik a gyermekek és a 12—18 éves fiatalok ügyeiben, kivéve, ha a terhelt a bűncselekményt nyomtatvány útján 15. életévének betöltése után követte el, továbbá ha a terhelt a fiatalok biróságának hatáskörébe tartozó cselekményén felül 18. évének betöltése után követett el oly cselekményt, mely miatt az eljárás a kir. biróság hatáskörébe tartozik, végre ha oly bűncselekménnyel van terhelve, melyre a törvény halál vagy fegyházbüntetést állapít meg és e cselekmény elkövetésekor életének 15. évét már betöltötte: ebben az esetben azonban az esküdtbiróság helyett is a fiatalok törvényszéki tanácsa jár el.

Gyermek egészségi állapotára felügyezni köteles egyének tartoznak a 7. éven aluli gyermek megbetegedése esetén azonnal orvost hívni.

Gyermekek keresetképesége a 14. év betöltésével kezdődik.

Gyermekek vallására a szülők a házasság megkötése előtt megegyezhetnek, ennek hiányában a fiúk az atyjuk, a leányok az anyjuk vallását követik. Áttérés esetében a 7. évet még be nem töltött gyermek követi a szülő vallását, de a 7. éven túl levő s a 18. évet el nem értek csak a gyámhatóság beleegyezésével változtathatják vallásukat.

Gyermekekmenhelybe bármily korú kis gyermeket (lelenczet, elhagyottnak nyilvánítottat) felvesznek ápolásra és gondozásra s 7. éves koráig ott tartják, de 7 éves korán túl 15. évéig csak akkor maradhat ott, ha az intézeten kívül elhelyezni nem sikerül. A 15 év betöltése után már nem adnak neki helyet. Ide szállítja a közigazgatási hatóság a romlásnak indult 12—15 éves gyermekeket is.

Gyermektartási díj iránti kereset csak a gyermek 12. éves korának betöltéséig adható be.

Hadkötelezettség kezdődik — rendszeres körülmények közt — a 21. év betöltésével s tarthat a 36. éves korig. (Kivételt képeznek a mostani hadi állapotok, a mikor a 18. éveseket is sorozzák, helyesebben szemle alá vonják, egészen az 52 évesekig.) De önkéntesen beléphetnek a hadseregbe azok az ifjak, a kik 17. évüket már betöltötték.

Házaló-kereskedés folytatására csak a 24. év betöltésével nyerhető engedély, azonban azok, a kik 18. évüket már betöltötték, ha a 24. évet még el nem érték: a miniszteriumtól nyerhetnek engedélyt.

Házassági ügyek:

12. éven alul levők mint cselekvőképtelen személyek házasságot nem köthetnek. (Ezt kimondja a jelenleg

Brilliáns, arany-ékszerek, ezüst használati és dísz tárgyak, órák, evőeszközök

180. sz.

182. sz.

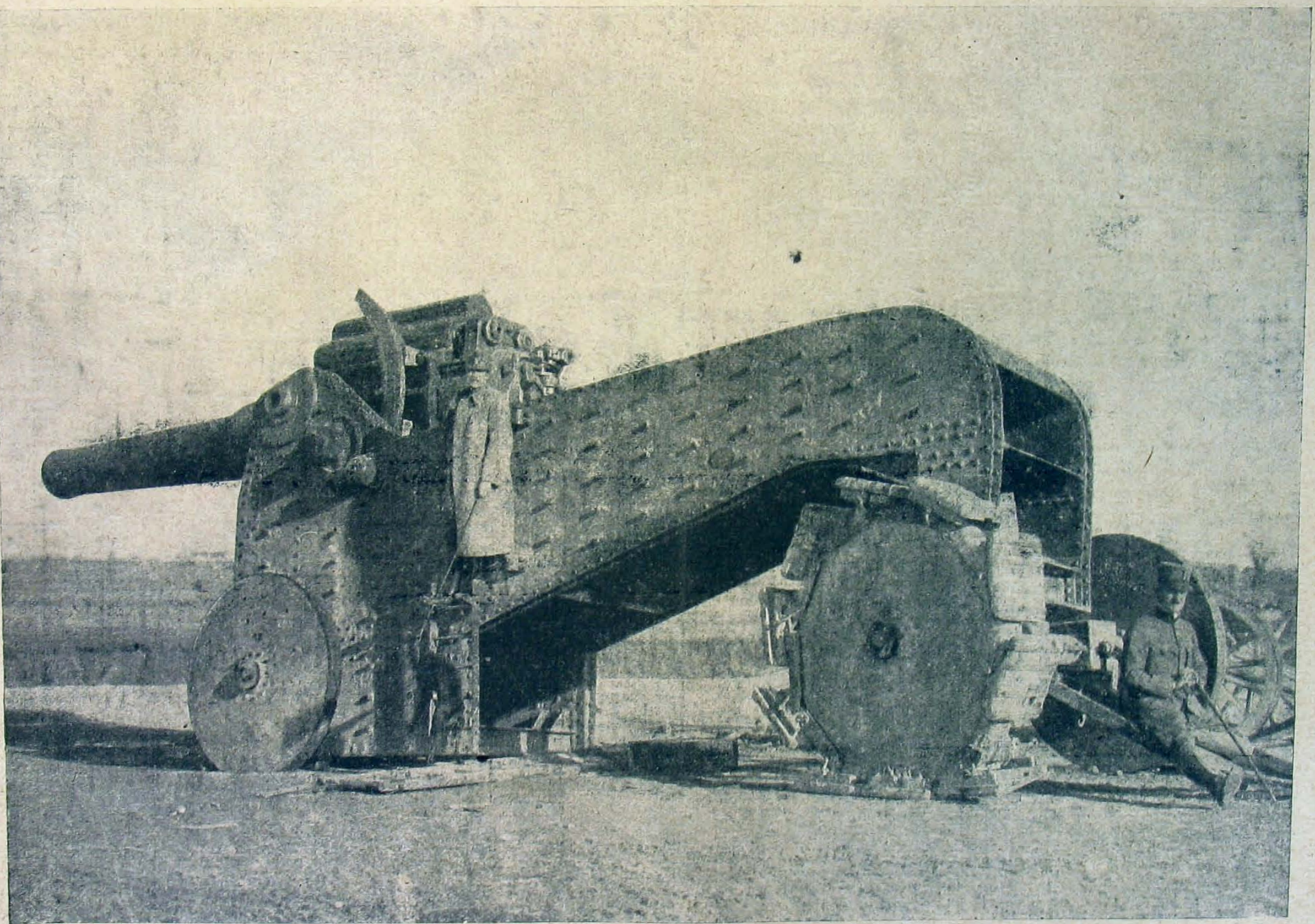
Iparművészeti újdonságok. Egyházi felszerelések, gyári árban beszerezhetők (részletfizetésre is)

SÁRGA JÁNOS

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

csász. és kir. udvari szállítónál, Budapest, IV., Kilyó-tér 5. szám.

Zsákmányolt úriás angol ágyu. (Armstrong.)

érvényben levő házassági törvény is, arra figyelemmel, hogy régebben csak a 7. éven alól levő gyermekek nem jegyezhetők el egymást, de a 7. éven felüliekre már érvényes lehetett az eljegyzés, a 12. évet túlhaladott leány 14. évet még be nem töltött fiúval érvényes eljegyzésre léphetett, de a 14. éven alul levő és 12. éven alul levő leány házassága érvénytelen volt. Érdekes a régi házassági jogban, hogy a különböző vallásfelekezetek nem egyenlően állapították meg a házasságra léphetők életkorát. Nevezetesen: a katolikusoknál és görögkeletiekénél a 14 éves fiú és a 12 éves leány — a reformátusoknál a 18 éves fiú és a 14 éves leány — az ágostai-evangelikusoknál a 22 éves fiú és 18 éves leány léphetnek érvényes házasságra);

a 18. évet betöltött fiú és a 16. évet betöltött leány fejlett koruaknak tekintetnek s házasságra léphetnek, de csak törvényes képviselőjük beleegyezésével;

a 20 éven aluli kiskoru árva házasságához a gyámhatóság jóváhagyása szükséges;

a 18 éven aluli fiú és 16. éven aluli leány házasságra léphetését az igazságügyminiszter megengedheti;

a 20 évet meghaladott kiskoru csak a szülő beleegyezésével léphet házasságra;

a házasság felbontása esetében a gyermekek 7 éves korukig az anyjuknál maradnak, ezen koron túl a nem vétkes szülőnél, ha pedig mind a két szülő vétkesnek nyilvánított: a fiúk atyjuknak, a leányok anyjuknak gondviselésére bizatnak;

21. évének betöltéséig a kiskorúakkal egyenlő elbánás alá esik (a házasság megtámadására vonatkozó szabályok alkalmazásában) az a nő, a ki törvényes képviselőjének beleegyezése nélkül ment férjhez.

Házi fegyelmi joga van a szülőnek gyermeke, a gazdának házi cselédje felett, a mesternek 18. évet be nem töltött tanoncza felett.

Himlőoltás végett a gyermeket első évében be kell mutatni az orvosnak.

Holtta nyilvánítás kérhető a 70. évet betöltött eltűnt egyénre, ha 5 év óta életben létele nem tudható.

Honvédséghez önkényt beléphet a 17. évet betöltött fiú.

Husvizsgáló tanfolyamra csak a 24 év betöltésénél lehet jelentkezni.

Iparostanonc:

a 12 éves korának betöltése előtt nem vehető fel, csak az iparhatóság engedélyével;

14. éven aluliak naponként 10 órai, a 14. évet betöltöttök 12 órai munkára kötelezhetők, az iskolai idővel együtt;

a 14 évesnél nem fiatalabb, de a 16. évesnél nem

idősebb tanoncok a megszabott munkaóráknak legfeljebb felét végezhetik éjjeli munkában;

15. évet be nem töltött tanonc fel nem szabadítható.

(Vége köv.)

Egy öreg csendőr naplójából.

Irta: V.

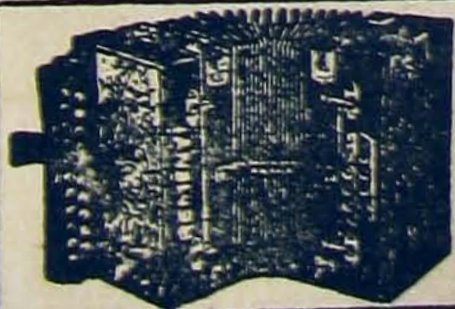
Az Esterházy uradalomnak az ausztriai határ mentén lévő kiterjedt és vadászatra igen alkalmas, párját ritkító vadaskertjében a kilenczvenes években egy nagyobb szabású vadászat tartatott, melyhez az uradalom összes erdészeti és vadőrzi személyzete kirendeltetett.

L. erdész — kinek fia a csendőrségnél szolgált — úgy vélekedett, hogy ha a környékbeli nagyszámú orvvadászok ezen tervezett vadászatról értesülnek, az alkalmat feltétlenül fel fogják használni egy nagyobb szabású orvvadászatra. Az erdész ezen nézetét közölte a birtokossal és arra kérte, hogy a vadászatról távol maradjon, mert az időt inkább az orvvadászok leleplezésére, illetve azok elfogására szeretné felhasználni. A birtokos ezt meg is engedte.

A tervezett vadászat napján L. erdész azzal távozott hazulról, hogy ő is vadászni megy, valóban azonban lesre ment.

Miután az erdész sem aznap sem pedig a következő napon haza nem érkezett, hozzátartozói komolyan kezdtek aggódni miatta, s aggodalmukat az erdészeti hivattal is közölték, mely — a bejelentés vétele után — az összes erdészeti személyzetnek a vadászterület és környékének azonnali átkutatását rendelte el. A kutatás előrelátóan arra a területre terjedt ki, melyet az orvvadászok szoktak leginkább felkeresni s a kutatók feltevésükben nem is csalódtak, mert az eltűnt erdészt holtan egy szakadéknál csakhamar fel is találták.

Az erdészen több súlyos ütés nyoma látszott, melyekből következtetve nevezett a nélkül kiszervenvedhetett, hogy egyszer is magához tért volna. Szolgálatlenségének esett áldozatául.

HEGEDŐ

remek felszereléssel
10-12-15-20 korona

HARMONIKA

10-12-15-20 korona
három 2 soros 30-40-50 kor.

GRAMOPHON

40-50-60-70 korona
legfin. acél drámafontozattal

a legjobb minőségben az egész országban elismert elsőrangú magyar hangmunkálaton
Reményi Mihály-nál szereshető be **Budapeston, Király-utca 58. sz.**

Minden hangszerről külön árjegyzék kérésre.

Az esetről telefonon értesített szomszédos őrsök járőrei csakhamar megjelentek a helyszínén és megejtették a helyszíni szemlét, miközben a hullához nem messze egy posztókalapot találtak, melynek formájáról J. csendőr, a ki az ottani őrskörletben már huzamosabb idő óta szolgált, megállapította, hogy az feltétlenül valamelyik A községbeli orvvadászé, mert az ottani községbeliek szoktak hasonló formájú kalapot viselni s így a gyilkost is ott kell keresniök.

A többi jelenvolt csendőrök, a kik mind fiatalabbak és a környéken csak rövidebb idő óta szolgáltak így, J. csendőr vezetése mellett megindult a nyomozás a tettesek után.

E közben J. csendőr, — mint a ki a környékbéli, de különösen A. községbeli orvvadászokat mind ismerte s tudta, hogy ezek mindenre képesek — képzeletében egyenként felvonultatta őket s egyeseket, mint a kiket különösen erőszakosaknak ismert, külön is megjegyezte magának s elhatározta, hogy ezek között fogja a tettest keresni.

A községbe érkezve a községi előljáróval először K. favágóhoz mentek, itt azonban csak ennek 12 éves fiát találták honn, ki azt mondotta, hogy atyja az erdőre ment fát vágni, s az anyja ennivalót vitt utánna.

A viszonyokat jól ismerő J. csendőr tudta, hogy az időtájt még nem kezdődtek meg a favágások s még abban az esetben is, hogy ha az illető az erdőn dolgoznék is, felesége nem vinne utánna ennivalót, mert ez az ottani szokásokkal ellentétben van, mivel a favágók tűz mellett maguk szokták megfőzni ételeiket.

Miközben J. csendőr a fiu bemondását kétségbe vonta, társait az előljáróval együtt a fiu mellett hagyva, szét nézett az udvarban, majd betért a csürbe is, hol a helyszínén talált kalapot észrevétlenül leejtette s azután visszatért társaihoz azzal, hogy nincs más hátra, mint hogy megtartsák a házkutatást. Midőn ehhez látszólagosan hozzáfogtak, J. csendőr a csür felé tartva a fiu jelenlétében reá bukkan az általa előbb leejtett kalapra s azt a fiu elé tartva, mondja: «hisz itt van az apád kalapja; akkor az apádnak is itt kell lenni s nem az erdőn!»

A fiu a kalapot megvizsgálva legkisebb meglepetés nélkül egész nyugodtan azt mondta: «ez nem az én apám kalapja, hanem H. Fránczié». Arra a kérdésre pedig, hogy hogyan tudja ily határozottsággal azt állítani, azt felelte: «arról ismerem, hogy egyszer az apám pipaszurkálójával egyhelyütt kiégettem» s meg is mutatta a kalapon az égett lyukat.

A kalap tulajdonosának ezen határozott megállapítása után a csendőrök azonnal H. Fránczihoz mentek s az esetre nézve kikérdezték. Nevezett azonban konokul ta-

gadott és a kalapot nem ismerte el magáénak. Ennek daczára az illető őrizetbe vétetett, egyben azonban a csendőrök egyrésze K. lakására visszament, hogy hazatérését ott bevárják.

K. este hazatérőben utközben értesült H. Fránczi őrizetbe vételéről, azt azonban, hogy az illető beismert-e valamit vagy sem, nem tudta. Lakásába léptekor észrevehető meglepődéssel látta, hogy ott az előljáró társágában csendőrök várják.

J. csendőr nevezettet nyomban kikérdezés alá vonta, mely alkalommal az illető többizben ellenmondásba keveredett előző vallomásaival, míg végre beismerte, hogy a kérdéses napon M., O. és H. napszámokkal abban a hiedelemben, hogy az urasági vadászterület ugysis felügyelet nélkül maradt, mert az uraság vadászszemélyzete ekkor a vadaskerben vadászott, orvvadászni mentek. Nagy meglepetésükre az egyik vágásban L. erdész lökés helyzetben tartott fegyverrel előttük termett s felhívta őket a fegyverek letételére s megadásra. Ehelyett azonban H. Fránczi, ki oldalt állt, hirtelen az erdészhez ugrott s azt puskatussal fejbevégyva a földre teperte. Ezt látva a többiek, szintén odaugrottak kiki néhányszor fejbevégyta puskájával az erdészt s midőn látták már, hogy nincs benne élet, ott hagyták s hazasiettek.

Ezen beismerő vallomás alapján mind a négy orvvadász elfogatott s a bűnjelekkel együtt a bíróságnak átadattak. A későbbi esküdtszéki tárgyalás alkalmával valamennyien a szándékos emberölés büntetében, vadászati és a fegyvertarthatási joggal való visszaélési kihágásban találtattak bűnösöknek, melyek miatt több évi börtönre ítéltettek.

Mint a fentiekből is látszik, a csendőrnek az utasítások alapos ismerete mellett kiterjedt helyi és személyi ismerettel kell birnia, ha eredményesen akar működni, s ha emellett okosan tud következtetni, egy kitálálékonyssággal és szorgalommal a legrejtélyesebb bűncselekmény nyomozásától sem riad vissza, mert ily ismeretek és tulajdonságok mellett, főként, ha az illető szolgálatát kedvvel teljesíti, mindig eredményhez jut.

KÉPEINKHEZ.

Az olasz harctéren zsákmányolt ágyúk.

A velünk szemben több mint két évig tartó támadó háború alatt, habár itt-ott néhány ágyút hasznavehetlenné tettünk és el is zsákmányoltunk az olaszoktól, mégis alig tehattünk számottevő kárt azok ágyúparkjában, a melyet pedig a tripoliszi háborújuk óta minden igyekezettel, a lehető magas számra épített ki az

OW SÁNDOR

Óra és ékszerész, Budapest, VIII. ker.,
József-körút 81. szám. — Saját házában.

Ő cs. és kir. Pensege József főherczog kam. száll.

Alap. 1892. Telefon 62—68.

A m. kir. államasutak, a m. kir. posta és távirtd, ugyszintén a m. kir. testőrségnek szerződéses óraszállítója. Dús raktár a legdivatosabb briliáns és arany ékszerekben, ezüst alkalmi ajándékokban, ugyszintén mindenemű kitünően járó pontosan szabályozott zseb-, fall-, álló- és utazó-órákban. Saját nagyszabású műhelyben ékszerátalakítások és órajavítások jutányosan eszközöltnak. A csendőrségnek kivételesen részletesen kedvezmény is nyujtatik. Rendkívül jutányos árak! Dús választék! Pontos kiszolgálás! Árjegyzék ingyen és bérmentve. Óráknál írásbeli jótállás.

olasz hadvezetőség. Tudvalevőleg azonban az ágyúk tartósságát és használhatóságát az erős tüzelés nagyban csökkenti és mivel az ellenünk intézett tizenegy olasz offenziva tulajdonképpen az ágyúk harcza volt, már az erős használatban is annyi ágyújuk elpusztult, hogy az általunk tönkretetteket és elzsákmányoltakat is figyelembe véve, az ipari cikkekben és szénben hátrányban levő Olaszország kénytelen volt az ántánt segítségét igénybe venni, hogy ágyúi és municziója hiányát pótolhassa.

Közismert dolog az is, hogy épen abban az időben, mikor az olaszokat ama bizonyos győzelmes offenzívákkal megleptük, ők a tizenkettedik offenzívára már be voltak rendezkedve ellenünk, a mihez a különféle kaliberű ágyúknak ezreit szállították a frontra, hogy azok pusztító tüzével törjenek majd utat, védő sorainkon át Trieszt felé. Az övékét pár nappal megelőzőtt támadásunk azonban felborította az egész olasz haditervet és a hirtelen jött támadásunk folytán megzavart olasz hadseregeknek legtöbb helyen annyi idejük sem volt, hogy beépített ágyúikat elszállíthassák vagy csak fel is robbanthassák, így történt azután, hogy több mint harmadfél ezer különféle kaliberű ágyút, köztük igen sokat még használható állapotban, zsákmányoltunk tőlük municzióval együtt és az ágyúk között szép számmal voltak az angoloktól kisegítésül kapott messzehordó, nehéz ágyúk is.

A jelen számunkban közölt képeken ilyen nehéz ágyúkat, illetőleg ezek szállítását mutatjuk be olvasóinknak.

HIREK.

Adományok. Az őrszállási ifjuság gyűjtése a hadirokkantak javára az ottani őrs utján 200 K, Fecső József kányádi őrsbeli alörmmester, a vak katonák és hadiárvaik javára 10 K, Tozi Ferencz lippakeszii őrsbeli 1 oszt. örmester a hadiárvaik javára 40 K, Peck Ferencz örmester a varvarini őrsről a vak katonák javára 106 K és Gaál Imre 2. oszt. örmester, a dognácskai őrsről a vakok javára 14 koronát küldöttek a «Csendőrségi Lapok» szerkesztőségéhez. Az adományokat rendeltetési helyére juttattuk.

Kérelem. Bálint Mihály, Puj községben állomásozó alörmmester kéri mindazokat, a kik rokonáról, az enlaki születésű Árkosi Borbála holtartozkodásáról valamit tudnak, hogy azt vele közölni sziveskedjenek.

KÜLÖNFÉLÉK.

A trónjától megfosztott török szultán halála. Abdul Hamid, a volt szultán, február 10-én tüdőgyulladásban meghalt. Császári rendelet intézkedik róla, hogy a temetés uralkodóhoz méltó módon menjen végbe. Hetvenöt évet élt a volt szultán, a török birodalomnak harmincz esztendőn át volt uralkodója. Most tiz éve, 1908 tavaszán, fosztották meg trónjától Abdul Hamidot. Maga volt a régi Törökország, a keleti zsarnokság utolsó igazi megtestesítője. Uralkodása egyetlen

folytonos küzdelem volt Törökország és a török élet európaisítása ellen. Nagybátyja, Abdul Asis, az orosz-török háború kitörésének előszelére, a belső és külső zavarok közepette, a reformpárt kivánságára kénytelen volt lemondani. Öt nap mulva az ex-szultán meghalt. Murad herczeg, Abdul Hamid bátyja, következett. Ő nem tartotta magát tovább három hónapnál. Ekkor lépett trónra Abdul Hamid, s uralkodása mindjárt harcot jelentett — a reformpárt ellen. Midhat pasának teljesen soha fel nem derített meggyilkolása a szultánnak az ifju-törökök fölött aratott győzelme volt. A szultán mostantól fogva úgy vélte legjobban biztosítottának az életét és a hatalmát, hogy elszánt testőr-ezreddel vette körül magát, az egész uralmát a maga kabinetjében egyesítette, a nagyvezér és a miniszterek csak bábok voltak, a palota kegyencei kormányoztak a szultán nevében. Az óriási birodalmat a szultán udvarából igazgatni nem lehetett, a bomlás nemsokára megindult. Ehhez járult, hogy Abdul Hamid a saját biztonsága miatti félelemből pusztulni hagyta a hadsereget és a flottát. A berlini kongresszus kötelezte a szultánt, hogy birodalmában, nevezetesen a keresztények lakta területeken reformokat hajtson végre. Abdul Hamid nem hajtotta végre a reformokat sem. Egész uralkodása nem egyéb, mint a török birodalom belső szétszűllésének a története. Az 1895/6. évi örmény borzalmak, a rákövetkező krétai és macedóniai zavarok s az európai hatalmak folytonos beavatkozásai voltak uralkodásának főbb mozzanatai. Most tiz esztendeje aztán az ifju-török tiszték felkelése véget vetett despotizmusának. Az ex-szultánt a Bosporus ázsiai partján Beglarhek várában internálták. Kivánságára később a Szaloniki melletti Villa Allatini-be vitték. A balkánháború kitörésekor aztán újra Konstantinápolyba került.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

G. J. Varannó és Maláriás esendőr. Nem illetékes. Illetményei az 1915. évi 88370/6. számú honv. min. rendelet 7. pontja értelmében illetékes esendőr kerületi parancsnoksága által folyósítandók. Kérelmével oda kell fordulnia.

Muntyán S. 1. Nem. 2. Kórházakban természetbeni ellátás jár.

V. P. 34. Közelebről meg nem határozható rövid időn belül.

Szenvedő. Kitüntetés a szerzett érdemek elbírálása után, azok fokához képest adományoztatik. Azt kérni nem ildomos, nem szokás és nem szabad.

Alföldi Dunameati alörmmester. Alörmosterek a laktanyaszabályok 107. pontja értelmében a takarodón túl korlátlanul kimaradhatnak.

K. S. 1. Innen el nem bírálható. Kérje előljáró parancsnokságtól. 2. Rendes kitüntetési javaslat alapján a hadseregparancsnokság által adományoztatik. 3. Igen, ha csapatbizonyoságban az ellenséggel szemben kiválóan vitéz magatartást tanúsítottak. 4. Bizonyos mértékben.

Virágosvölgy 49. 1. E kérdést minden irányban igazságosan szabályozó rendelet kiadás alatt áll. 2. Megkülönböztető jelzés rendszeresítése nincs tervbe véve; megszólítás a rendfokozat megemlítése mellett történik.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelme-
sebben

kinevezni méltóztatott:

Payr Vilmos miniszteri tanácsost, honvédelmi minisz-
teri államtitkárrá;

zágorhydai, zselői és lorántházai Loránth Dénes ezre-
dest, a belügyminiszterium VI—b) (csendőrségi) osztályá-
nak vezetőjét, a magyar szent korona országaihoz tar-
tozó csendőrség felügyelőjének helyettesévé;

Bariss Árpád ezredest, a honvédelmi miniszterium 16.
(csendőrségi) osztályának vezetőjét, a III. számú csendőr-
kerület parancsnokává s neki ugyanezen alkalomból
kitünő szolgálatai elismerésül a 3. osztályú Vaskorona-
rendet a hadidiszitménnyel díjmentesen adományozni
méltóztatott; továbbá

Némethy Ferencz, III. számú csendőrkerületbeli ezre-
dest, a IV. számú csendőrkerület parancsnokává;

Burján Endre VI. sz. csendőrkerületbeli ezredest, ugyan-
ezen csendőrkerület parancsnokává;

felsőásguthi Körtvélyessy Árpád VIII. csendőrkerület-
beli ezredest, ugyanezen csendőrkerület parancsnokává;

Mészáros János II. számú csendőrkerületbeli őrnagyot,
a honvédelmi miniszterium 16. (csendőrségi) osztályá-
nak vezetőjévé; és

Ziegler Emil VII. számú csendőrkerületbeli őrnagyot,
a belügyminiszterium VI—b) (csendőrségi) osztályának
vezetőjévé.

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelme-
sebben

elrendelni méltóztatott, hogy

a legfelsőbb dicsérő elismerés újólág tudtul adassék:

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elisme-
réseül:

Szabó Jenő, egy hadtestparancsnokságnál beosztott
III. számú csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak;

adományozni méltóztatott:

*a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem
szalagján:*

az ellenség előtt teljesített különösen kötelesség-hű
szolgálataik elismerésül:

Ágoston Lajos 2. oszt. őrmesternek, a II.,

Bugyi István 2. oszt. őrmesternek, a VI.,

Székely József,

Szabó István II. alőrmestereknek, a II.,

Szente Pál,

Bónya Simon alőrmestereknek, a IV.,
Ilyés Ferencz alőrmesternek, a VII. számú csendőr-
kerületben;

különleges alkalmazásban teljesített különösen köte-
lesség-hű szolgálataik elismerésül:

Bereczki István 2. oszt. őrmesternek, a IV.,

Kovács Gerő 2. oszt. őrmesternek, a VIII.,

Czeglédi Elek alőrmesternek, a II.,

Katona László,

Mészáros Kálmán alőrmestereknek, a III.,

Szabó Elek alőrmesternek, a IV.,

Vigh János alőrmesternek, a VIII. számú csendőr-
kerületben.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsége által erre fel-
hatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elisme-
réseül:

az 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Czikkai Zsigmond 1. oszt. őrmesternek, a IV.,

Biró János,

Muresán György alőrmestereknek, és

Herczog Sándor vezetőnek, a VII. számú csendőr-
kerületben;

a bronz vitézségi érem újólág:

Harsányi Antal alőrmesternek, a II. számú csendőr-
kerületben;

a bronz vitézségi érem:

Vizniczki János alőrmesternek és

Anka Simon vezetőnek, az V.,

Bartók Ferencz járásőrmesternek,

Fodor László II. 2. oszt. őrmesternek,

Biró Jónás,

Kulcsár József alőrmestereknek,

Szőcs Nándor,

Székely Ferencz,

Vaszi András,

Dobri József,

Dorotevics (Veres) János és

Csiky Gyula csendőröknek, a VII. és

Petró János alőrmesternek, a VIII. számú csendőr-
kerületben;

az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálataik elis-
merésül:

*a koronás vas érdemkereszt a vitézségi érem
szalagján:*

Kósa Joachim 1. oszt. őrmesternek,

Hellenbarth János és

Placsintár József alőrmestereknek, az I.,
Viska Kálmán,
Balázs Lázár és
Horváth István VII. alőrmestereknek, a II.,
György József,
Tóth Antal Vendel,
Lószert Imre és
Pongrácz József alőrmestereknek, a III.,
Nagy János,
Csohily László,
Oláh Sándor,
Bán József,
Gergely Imre,
Fodor József és
Utasi József alőrmestereknek, a IV.,
Horváth János 2. oszt. őrmesternek,
Hock Imre őrmesternek és
Fekete József alőrmesternek, az V.,
Németh Mihály I.,
Bugyi István 2. oszt. őrmestereknek,
Takács Ferencz és
Keringer Vendel alőrmesternek, a VI.,
Mojsza János 1. oszt. őrmesternek,
Filip Miklós,
Demeter Dániel I.,
Borbély József,
Varga Pál és
Oláh Mihály alőrmesternek, a VII.,
Bartha Mózes 1. oszt. őrmesternek, a VIII. számú
csendőrkerületben.

Kinevezettek:

csendőr járásőrmesterré:

1917. évi október hó 1-ével:

Halmi Mihály 1. oszt. őrmester, a IV. számú csendőrkerületnél,

Csorba Imre 1. oszt. őrmester, az országos csendőriskola állományában;

1917. évi november hó 1-ével:

Reisenbüchler Engelbert 1. oszt. őrmester, a IV.,

Pap János I. 1. oszt. őrmester, a VI. számú csendőrkerületnél;

1917. évi december hó 1-ével:

Kustos Imre és

Kolofon Béla 1. oszt. őrmesterek, a II.,

Kercsmár Lajos 1. oszt. őrmester, a VI.,

Tanyi József 1. oszt. őrmester, a VIII. számú csendőrkerületnél;

1918. évi január hó 1-ével:

Bara Gábor 1. oszt. őrmester, a II. számú csendőrkerületnél.

Nyugállományba helyeztetett:

Szotyori Lajos, VII. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a felülvizsgálati szabály 3. §. 1. bekezdése alapján.

Választott lakhelye: Hosszufalu.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

1918. évi február hó 1-ével:

Nagy István I., V. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan.»

Választott lakhelye: Ujbánya.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. I. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kardos Géza 2. oszt. őrmester, egy gyilkosság tetteinek leleményes és kiváló buzgalommal megejtett nyomozással történt kiderítéseért.

Előléptek:

2. oszt. őrmesterré:

1918. évi február hó 1-ével:

Hadár István és Suhajda Mihály alőrmesterek, a II. számú csendőrkerületben;

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzre való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét ut n, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem kóti, 5 1/2% (öt és fél) hetéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.

Utalványok, intézvénnyek és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket

alőrmesterré:

1917. évi december hó 1-ével:

Szekeres Pál csendőr, a VI.,

1918. évi február hó 1-ével:

Demeter Ferencz, Jenei Miklós, Bacsó István, Kasa Benjamin, Decsán Miklós, Vas Mihály Ábrahám István, Darabán János, Czako András vezetők, az I.,

Katona Mihály, Sándor Lajos, Pósa József, Kochán Mihály csendőrök, a II. és

Kriegler Károly csendőr, a VI. számú csendőrkerületben;

vezetővé:

1918. évi február hó 1-ével:

Blága Elizeus, Hajdu Áron, Béres László, Péter Mózes, Sziládi István, Szabó Károly, Mercze Péter, Mihály László II., Békés András, Biró Gergely, Tamás Demeter, Kovács János, Vimán János, Hamocsa Dávid, Keresztesi Ferencz, Szakács Lőrincz, Nagy Mihály és Szőke János csendőrök az I. sz. csendőrkerületben.

Lovaglási jutalomdíjban részesítették:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Mucsi István alőrmester 7 db., Pósa János 2. oszt. alőrmester, Székely Gyárfás alőrmester, 4—4 drb., Mester János alőrmester és Rusz Gábor csendőr 3—3 drb., Szücs János járásőrmester, Veres József 1. oszt. őrmester, Török László, Pilbát György 2. oszt. őrmester, Gera József, Szilágyi Péter, Mészáros Gábor, Deák András alőrmesterek és Rusz Gábor csendőr 2—2 drb. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Névváltoztatás.

Giz Gergely II. sz. csendőrkerületbeli csendőr vezetőkének nevét belügyminiszteri engedély alapján «Gazdag»-ra változtatta.

Házasságra léptek:

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Kovács Dénes alőrmester, Horváth Annával, 1917 július 22-én, Battán;

Bedé Lajos alőrmester, Csomós Irmával, 1917 szeptember 28-án, Illyefalván;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Kapusi István alőrmester,, Fucskó Veronával, 1917 április 15-én, Szirákon;

Debreczeni Dénes 1. oszt. őrmester, Horvát Vilmával, 1917 december 2-án, Dolhán;

Kastal József 2. oszt. őrmester, Kemenes Magdolnával, 1917 december 9-én, Gyergyószentmiklóson;

Papp Dániel 2. oszt. őrmester, Nádházy Zsuzsannával, 1917 decz. 16-án, Kassán;

Balogh József III. alőrmester, Ráthonyi Rózával, 1917 november 8-án, Halmiban;

Szoták György a képviselőházi őrséghez beosztott 2. o. őrmester, Krammer Teréziával, 1917 nov. 18-án, Budapesten;

Blegye János alőrmester, Vadas Terézzel, 1917 nov. 11-én, Terebesfejrpatakon;

Kipilla György alőrmester, Czikker Hedviggel, 1917 november 9-én, Németmokrán;

Szitha Lajos alőrmester, Elek Juliannával, 1917 nov. 15-én. Karczagon.

SZÁNTÓ JÓZSEF

19 éve szállit kerékpárt, beszélő-gépet varrógépet, karbid-lámpát asztalra, karbid-gummikát és felszereléseket az egész ország csendőrségének. Ellsmerő leveleim ezerszámra vannak. — Pontos cím:

SZEGED, VÁROSI BÉRPALOTA.**A világ legjobb harmonikái**

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangu, 3 igaz váltóval 15 K. Egész zenekari hangu 4 igaz váltóval 20 K. Erős aczél hanguak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, gramatikus hanguak is készülnek.

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangu beszélőgép 40 K, nagy «Union» szerkezettel 50 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 80 fill.-től 4 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA

királyi szabadalmazott hangszergyár

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. szám.**VÁRNAY L. SZEGED**

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

Minden állandó vevőm rendelés esetén ingyen kapja a nélkülözhetetlen

havi előjegyzési naptárt.